

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/34/2023
Identifikačné číslo spisu:	6119316344
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6119316344.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej v spore žalobcu: DOXXbet, s.r.o., Kálov 356, 010 01 Žilina, IČO: 46 831 878, zastúpeného JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., Mariánske námestie 31, 010 01 Žilina, proti žalovanej: Zuzana Szakácsová - Rozličný tovar, Pódafa 157, 929 01 Povoda, IČO: 12 835 765, zastúpenej POLAKOVIČ & PARTNERS s.r.o., Štúrova 16/12, 811 02 Bratislava, IČO: 47 233 559, o zaplatenie 5 000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 11Cb/52/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 20. decembra 2022 sp. zn. 32Cob/16/2022, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

II. Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom sp. zn. 11Cb/52/2019 zo dňa 19. októbra 2021 vo výroku I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5 000 eur, úrok z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy 5 000 eur od 13. augusta 2019 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 40 eur, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, vo výroku II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol a vo výroku III. priznal žalobcovi voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Súd prvej inštancie rozhodol o nároku žalobcu na podklade žaloby doručenej dňa 24. júna 2019 Okresnému súdu Banská Bystrica, ktorou sa žalobca v rámci upomínacieho konania domáhal zaplatenia sumy 5 000 eur s príslušenstvom. Vécne žalobu odôvodnil tým, že žalobca a žalovaná uzavreli dňa 1. januára 2018 mandátnu zmluvu, ktorej predmetom bolo zabezpečenie vykonávania všetkých činností a plnenie si povinností potrebných na realizáciu prevádzkovania hazardných hier prostredníctvom stávkových terminálov žalovanou na účet žalobcu, ktoré boli umiestnené v prevádzke označenej ako Szaki Presso. V zmysle čl. III písm. y) mandátnej zmluvy sa žalovaná zaviazala, že počas platnosti zmluvy a po dobu 6 mesiacov po jej skončení nebude v prevádzke Szaki Presso vykonávať na vlastný,

alebo cudzí účet činnosti špecifikované v čl. III bod b) mandátnej zmluvy, alebo inú činnosť, ktorá by mala súťažnú povahu voči podnikaniu žalobcu, v opačnom prípade má žalobca nárok na zmluvnú pokutu vo výške 5 000 eur. Žalobca počas platnosti mandátnej zmluvy zaslal žalovanej upovedomenie, kde ju upozornil na jej povinnosti. Počas platnosti mandátnej zmluvy žalobca zistil, že žalovaná vykonáva predmetné činnosti pre spoločnosť ORION TIP, s.r.o. Dňa 28. februára 2019 došlo k ukončeniu mandátnej zmluvy. Aj po ukončení mandátnej zmluvy a do súčasnosti žalovaná vykonáva vyššie popísané činnosti pre spoločnosť ORION TIP, s.r.o. Žalovaná tak podľa žalobcu aj napriek upozorneniu nerešpektovala svoj záväzok vyplývajúci z mandátnej zmluvy, a preto mu vznikol nárok na zmluvnú pokutu.

3. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že z vykonaného dokazovania považuje za preukázané, že v prevádzke žalovanej bol dňa 4. júna 2019 (t.j. v období 6 mesiacov po skončení zmluvy) umiestnený stávkový terminál spoločnosti ORION TIP, s.r.o., t.j. inej spoločnosti ako je žalobca. Keďže v prípade oboch spoločností (žalobcu i ORION TIP, s.r.o.) ide o prevádzkovanie stávkového terminálu, je podľa okresného súdu nepochybné, že ORION TIP, s.r.o. je konkurentom žalobcu na trhu a prevádzkovanie stávkových terminálov ORION TIP, s.r.o. je konkurenčnou činnosťou vo vzťahu k prevádzkovaniu stávkových terminálov žalobcu. Žalovaná svoju obranu založila na právnej argumentácii, ktorej podstata tkvela v tom, že (i) čl. III bod 1 písm. y) mandátnej zmluvy je neplatný pre jeho neurčitosť, (ii) že konkurenčná doložka v spojení so zmluvnou pokutou sú neplatnými dojednaniaми aj z dôvodu, že konkurenčná doložka neobsahuje podstatné náležitosti stanovené § 672a zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „OBZ“) v spojení s § 669 ods. 1 písm. b) OBZ, (iii) že ukončením zmluvy dohodou strán došlo i k ukončeniu platnosti konkurenčnej doložky, keďže účastníci neprejavili v dohode o skončení zmluvy vôľu, aby konkurenčná doložka pretrvávala i po skončení zmluvy a teda žalobca v čase konania žalovanej (t.j. po skončení mandátnej zmluvy) už nemal právny titul pre vznik zmluvnej pokuty a zároveň nemožno hovoriť, že by žalovaná v čase po 1. marci 2019 porušovala zmluvu (keďže záväzky zanikli), a že (iv) žalobu treba zamietnuť i pre nesplnenie náležitostí návrhu žalobcu v upomínacom konaní, keď neboli splnené podmienky pre vydanie platobného rozkazu a návrh mal byť odmietnutý pre nesplnenie podmienok podľa zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších právnych predpisov.

4. Podľa súdu prvej inštancie ide v danom prípade o štandardne formulovanú konkurenčnú doložku. V prípade žalovanej navyše nejde o konanie, pri ktorom by malo byť sporné, či spadá pod konkurenčnú doložku. Žiadnym výkladom predmetného zmluvného ustanovenia nemožno dospieť k pochybnostiam, či má dané ustanovenie na mysli umiestnenie stávkového automatu konkurenta žalobcu. Okresný súd uviedol, že je potrebné odmietnuť argumentáciu žalovanej, že konkurenčná doložka je neplatná pre jej neurčitosť, pretože v nej žalobca nešpecifikoval, akého konkrétneho konania sa mala žalovaná zdržať. Nie je účelom zmlúv, aby do detailov popisovali konečný výpočet činností, ktorých sa má zaviazaná strana zdržať. Zmluvná prax štandardne koncipuje konkurenčné doložky všeobecným zákazom doplneným o príkladný výpočet činností. Podľa názoru okresného súdu je obsah konkurenčnej doložky zjavný a dostatočne špecifikovaný, pričom celkom nepochybne zahŕňa prijímanie vkladov od hráčov a teda nemožno mať pochybnosť o tom, že umiestnenie automatu konkurenčnej spoločnosti spadá pod nepovolené činnosti, ktoré sa žalovaná zaviazala nevykonávať po dobu 6 mesiacov po skončení zmluvy.

5. K možnej aplikácii § 672a OBZ súd prvej inštancie uviedol, že toto ustanovenie nemožno aplikovať, pretože v danom prípade nejde zmluvu o obchodnom zastúpení, ale o iný zmluvný typ - mandátnu zmluvu. Vzťah obchodného zastúpenia a vzťah medzi žalobcom a žalovanou, kde žalovaná mala umiestniť vo svojej prevádzke stávkový terminál a vykonávať činnosti súvisiace s jeho prevádzkou, sú diametrálne odlišné vzťahy a teda ustanovenia § 672a OBZ nemožno aplikovať ani per analogiam. Tým viac to platí o § 669 OBZ. Súd nie je oprávnený tam, kde zákonodarca zjavne ponechal priestor zmluvnej voľnosti strán, sám formulovať kogentné pravidlá, resp. obsahové požiadavky na konkrétne zmluvné dojednania medzi účastníkmi obchodnoprávnych vzťahov, v danom prípade pre konkurenčnú doložku. Bolo by to v príkrom rozpore s princípom právnej istoty. Aj z pohľadu praktického kontraktachného procesu je zrejmé, že aplikácia práva spôsobom prezentovaným žalobcom je v rozpore s princípom

právnej istoty. Je nemysliteľné, aby účastníci pri koncipovaní a dojednávani zmluvy boli povinní nielen zohľadniť (popri všeobecných ustanoveniach záväzkového práva) zákonnú úpravu konkrétneho zmluvného typu (kde od väčšiny zákonných ustanovení je možné odchyliť sa), ale by museli posúdiť i všetky ostatné ustanovenia všetkých ostatných zmluvných typov a predvídať, či by niektoré z ustanovení hypoteticky mohlo byť aplikované na zmluvu per analogiam. Bolo by v podstate nemožné uzavrieť obchodnoprávnu zmluvu, o ktorej by si účastník mohol byť istý, že je platná.

6. Podľa okresného súdu nie je konkurenčná doložka ani v rozpore s poctivým obchodným stykom, dobrými mravmi a nebol dôvod ani na použitie moderačného práva súdu pokiaľ ide o primeranosť zmluvnej pokuty. V danom prípade bol zákaz konkurenčnej činnosti dojednaný na dobu 6 mesiacov a bol obmedzený na konkrétnu prevádzku a týkal sa len činnosti, ktorá bola predmetom mandátnej zmluvy. Žalovaná tieto podmienky zároveň nemusela akceptovať. Súd prvej inštancie uviedol, že bola to naopak práve žalovaná, kto konal v rozpore s poctivým obchodným stykom. Žalobca žalovanú v novembri 2018 písomne upozornil na predmetný zmluvný záväzok. Ak napriek tomu žalovaná umiestnila vo svojej prevádzke stávkový terminál priameho konkurenta žalobcu, konala cielene v zjavnom rozpore so svojím zmluvným záväzkom voči žalobcovi, a to s vedomím, že s porušením tejto zmluvnej povinnosti sa spája vznik nároku žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty.

7. Okresný súd odmietol aj argumentáciu žalovanej, že ukončením zmluvy dohodou o skončení zanikol aj záväzok žalovanej z konkurenčnej doložky. V citovanom ustanovení je pritom výslovne uvedené, že konkurenčná doložka sa viaže k obdobiu 6 mesiacov po skončení zmluvy. Je irelevantné, akým spôsobom je zmluva skončená. Súd prvej inštancie zároveň odmietol argumentáciu žalovanej o nesplnení zákonných podmienok na vydanie platobného rozkazu, nakoľko mu neprísluší preskúmavať postup Okresného súdu Banská Bystrica v upomínacom konaní.

8. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), ako odvolací súd, napadnutým rozsudkom sp. zn. 32Cob/16/2022 zo dňa 20. decembra 2022 vo výroku I. rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol a vo výroku II. zaviazal žalobcu nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100% s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

9. V odôvodnení krajský súd uviedol, že dospel k záveru, že odvolacie námietky vznesené žalovanou sú z časti dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v odvolaní napadnutej časti postupom podľa § 388 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „CSP“) zmeniť, nakoľko nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

10. Odvolací súd uviedol, že nevstupoval do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je napadnuté rozhodnutie založené a ide o prejednanie právnej otázky a nie skutkovej, preto nebol daný zákonný dôvod na doplnenie, alebo zopakovanie dokazovania podľa § 385 ods. 1 CSP. Odvolací súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov v konaní pred súdom prvej inštancie.

11. K námietkam žalovanej týkajúcich sa upomínacieho konania odvolací súd poukázal, že rozhodnutie, či nárok uplatňovaný v upomínacom konaní možno dôvodne predpokladať, závisí plne od posúdenia konajúceho súdu. Neobstojí názor žalovanej, že bolo povinnosťou súdu prvej inštancie skúmať, či vyšší súdny úradník v upomínacom konaní skúmal dôvodnosť uplatneného nároku, a či jeho záver o dôvodnosti nároku a potrebe vydania platobného rozkazu bol správny. Oprávnenie preskúmať rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka v upomínacom konaní má len sudca Okresného súdu Banská Bystrica pri jeho rozhodovaní o sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka o odmietnutí návrhu na vydanie platobného rozkazu.

12. Krajský súd ďalej konštatoval, že nezistil v konaní pred súdom prvej inštancie absenciu žiadnej z procesných podmienok a tak námietka žalovanej o neexistencii procesných podmienok pre konanie na súde prvej inštancie nemohla obstať.

13. V súvislosti s posúdením, či bola konkurenčná doložka dohodnutá sporovými stranami platne, odvolací súd uviedol, že obchodné záväzkové vzťahy sú v OBZ upravené na princípe dispozitívnosti, resp. na zásade zmluvnej voľnosti vyplývajúcej z autonómie vôle zmluvných strán. Ustanovenie § 263 OBZ má z tohto hľadiska rozhodujúci význam, pretože vymedzuje rozsah tejto zmluvnej voľnosti tým, že určuje, ktoré ustanovenia majú kogentnú povahu, t.j. od ktorých sa zmluvné strany vo svojich dojednaniach nemôžu odchýliť. OBZ inštitút konkurenčnej doložky upravuje iba v rámci zákonných ustanovení o zmluve o obchodnom zastúpení, a to v § 672a OBZ, pričom dané ustanovenie je ustanovením kogentným podľa § 263 OBZ. Podľa názoru odvolacieho súdu takéto obmedzenie je možné dojsť aj pri inom type obchodnej zmluvy, než len pri zmluve o obchodnom zastúpení. Vychádzajúc z tohto právneho záveru pokiaľ teda súd prvej inštancie hmotnoprávny inštitút konkurenčnej doložky v uzavretej mandátnej zmluve nepodrobil kritériám konkurenčnej doložky zadefinovanej pri zmluvnom type o obchodnom zastúpení, jeho postup nebol správny. V tomto smere odvolací súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/17/2016 zo dňa 30. septembra 2016, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13Cob/274/2015 zo dňa 17. februára 2016, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 16Cob/208/2017 zo dňa 30. júna 2017, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13Cob/75/2017 zo dňa 18. októbra 2017, ale aj rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23 Cdo 4192/2008 zo dňa 25. februára 2011. Právna úprava OBZ nevyklučuje dojednanie konkurenčnej doložky v mandátnej zmluve, keďže všetky ustanovenia týkajúce sa mandátnej zmluvy v OBZ sú dispozitívne. Konkurenčná doložka však musí byť dohodnutá tak, aby bola spravodlivo primeraná a vzájomne vyvážená pre obidve strany v súlade s čl. 26 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, podľa ktorého každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a vykonávať inú hospodársku činnosť. Na jednej strane nesmie brániť v slobodnom podnikaní, na druhej strane musí chrániť právo podnikateľa na nerušené podnikanie v prevádzkovanom podniku. Je porušením dobrých mravov pri dohodnutí konkurenčnej doložky, ak touto doložkou bolo popreté právo osoby viazanej konkurenčnou doložkou na slobodné podnikanie (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 32 Odo 659/2005). Konkurenčná doložka nesmie byť neprimeraná, nesmie obmedzovať činnosť osoby viazanej konkurenčnou doložkou viac, ako zodpovedá pravidlám poctivého obchodného styku. V prípade pochybností o jej primeranosti je dané právo súdu takú konkurenčnú doložku obmedziť, alebo vyhlásiť za neplatnú.

14. Podľa názoru odvolacieho súdu žalovaná bola v posudzovanej konkurenčnej doložke tak, ako bola dohodnutá, neprimerane bez akejkoľvek kompenzácie obmedzená v slobodnej podnikateľskej činnosti, ku ktorej bola oprávnená podľa vydaného živnostenského listu. Predmetná konkurenčná doložka je podľa názoru odvolacieho súdu zjavne nevyvážená a neprimerane zasahuje do práva žalovanej na slobodný výkon podnikateľskej činnosti v rozsahu jej činnosti dohodnutej v mandátnej zmluve so žalobcom v jej prevádzke Szaki Presso, v ktorej túto činnosť od 1. januára 2018 za účelom dosahovania zisku vykonával. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že posudzovaná konkurenčná doložka je podľa § 39 OZ absolútne neplatná.

15. Odvolací súd skonštatoval, že vzhľadom k tomu, že dohoda strán sporu v čl. III. bod 1. písm. y) mandátnej zmluvy o konkurenčnej doložke je neplatná, nevznikol na jej základe žalovanej záväzok nevykonávať po 6 mesiacov od zániku zmluvy v priestoroch uvedených v čl. III. bod 1. písm. a) na vlastný, alebo cudzí účet činnosti uvedené v čl. III. bod 1. písm. b), pričom jedine na nesplnenie tejto povinnosti bola viazaná zmluvná pokuta, ktorej zaplata sa žalobca domáhal v tomto konaní. Záväzok z dohody o zmluvnej pokute je akcesorickým záväzkom, a preto sa jeho existencia a dôsledky viažu na hlavný záväzok. Ak k vzniku hlavného záväzku nedôjde, nemôžu nastať účinky akcesorického záväzku, ktorý mal zabezpečovať plnenie zmluvnej povinnosti. Pre neplatnosť konkurenčnej doložky v dôsledku akcesority nároku žalobcu na zaplata úroku z omeškania a náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky k hlavnému záväzku, ani tieto nároky nie sú opodstatnené.

16. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol s odkazom na § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

17. Proti všetkým výrokom odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote žalobca dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil § 420 písm. f) CSP a teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Žalobca v podanom dovolaní identifikoval ako podstatnú otázku, či je nutné pri posudzovaní konkurenčnej doložky aplikovať § 669 OBZ a § 672a OBZ, a či je dojednaná konkurenčná doložka pri použití týchto ustanovení dojednaná platne. V súvislosti s uvedeným žalobca uviedol, že tým, že dovolací súd vytkol súdu prvej inštancie, že vo veci nepoužil ustanovenia právneho predpisu, ktoré vo veci aplikovať mal, avšak rozhodnutie nezrušil a sám tieto ustanovenia bez predchádzajúceho upozornenia aplikoval, mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. Žalobca ďalej poukázal, že v žiadnom podaní žalovanej nebolo obsiahnuté tvrdenie, že sporná konkurenčná doložka obmedzuje žalovanú viac, ako to vyžaduje potrebná miera ochrany žalobcu a ani tvrdenie o tom, že s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä na províziu, ktorú žalovaná stráca, aj s ohľadom na použitie konkurenčnej doložky je vyplatenie „odstupného“ (kompenzácie) spravodlivé, a z akých dôvodov. Pri absencii týchto tvrdení nebolo k týmto otázkam vykonané ani príslušné dokazovanie.

20. Podľa žalobcu z rozsudku odvolacieho súdu nie je zjavné, aké okolnosti zobral odvolací súd do úvahy, keď uzavrel, že konkurenčná doložka je zjavne nevyvážená a neprimerane zasahuje do práva žalovanej na výkon jej podnikateľskej činnosti. V konaní nebolo produkované žiadne skutkové tvrdenie, z ktorého by bolo možné vyvodiť, že konkurenčná doložka je nevyvážená a neprimerane zasahuje do práva žalovanej na výkon podnikateľskej činnosti. Rovnako neboli tvrdené žiadne okolnosti, ktoré by naznačovali, že dojednanie by ju neprimerane obmedzilo pri výkone jej podnikateľskej činnosti a ani to, aký bol vlastne jej prospech z výkonu činnosti pre spoločnosť ORION TIP, s.r.o. teda, o aký zisk by prišla, ak by konkurenčnú doložku neporušila. Odvolací súd svoje závery oprel o všeobecné konštatovanie, že žalovanej popri konkurenčnej doložke nebolo poskytnuté žiadne protiplnenie, avšak toto dojednanie samo osebe nie je podmienkou platnosti konkurenčnej doložky. Žalobca uzavrel, že v prejednávanej veci konkurenčná doložka neobmedzovala žalovanú viac, ako si to vyžadovala ochrana záujmov žalobcu. Pri skúmaní doložky je podľa žalobcu potrebné v súlade s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obdo/14/2018, skúmať všetky okolnosti.

21. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu je podľa žalobcu právne významné, že odvolací súd mal za to, že na vec sa vzťahujú ustanovenia, ktoré neboli použité a sú pre posúdenie veci rozhodujúce a napriek tomu strany sporu nevyzval podľa § 382 CSP, aby sa k možnému použitiu týchto ustanovení vyjadrili. Rozhodnutie sa tak pre žalobcu stalo prekvapivým. Tým, že súd prvej inštancie nepodrobil konkurenčnú doložku kritériám zadefinovaným pri zmluvnom type o obchodnom zastúpení, neodpovedal na otázku, ktorá bola z pohľadu odvolacieho súdu podstatnou pre rozhodnutie vo veci samej, t.j. či po tomto posúdení je dojednaná konkurenčná doložka platná, alebo neplatná. Tým, že odvolací súd sám posúdil otázku, na ktorú neodpovedal súd prvej inštancie, odňal žalobcovi možnosť podrobiť právne závery, ktoré o tejto otázke učinil, odvolaciemu prieskumu a obmedzil jeho možnosť sa proti takto utvorenému právnemu záveru brániť len cestou mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je jeho dovolanie, pričom s ohľadom na hodnotu sporu súčasne vylúčil prieskum svojho rozhodnutia podľa § 421 CSP. V tejto súvislosti poukázal žalobca aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 33/2011 a 7Cdo/123/2018.

22. Žalobca ďalej skonštatoval, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na posúdení otázky, ktorú súd prvej inštancie vôbec nevyhodnocoval, pretože § 669 OBZ a § 672a OBZ vôbec nepoužil, nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd mal správne vyzvať žalobcu, aby sa vyjadril k aplikácii § 669 OBZ a § 672a OBZ. Súčasne mal správne postupovať tak, že mal rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie, pretože tým, že sám použil

doposiaľ neaplikované ustanovenia zákona vylúčil to, aby boli jeho nové právne závery podrobené odvolaciemu prieskumu, čo je samo o sebe v rozpore s právom na spravodlivý proces, pretože žalobca má právo brojiť proti právnemu názoru pri aplikácii právnych predpisov riadnym opravným prostriedkom a nemôže byť odkázaný na využitie mimoriadnych opravných prostriedkov, pretože úlohou dovolacieho súdu nie je odvolací prieskum napadnutého rozhodnutia.

23. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody žalobca navrhol, aby dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 32Cob/16/2022 zo dňa 20. decembra 2022 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

24. K podanému dovolaniu sa po výzve súdu vyjadrila žalovaná, ktorá uviedla, že nesúhlasí s námietkami žalobcu, nakoľko jeho námietky v podanom dovolaní nemôžu v tejto právnej veci obstáť. Žalovaná poukázala, že počas celého prvostupňového, ako aj odvolacieho konania namietala, že predmetné dojednanie v zmysle článku III. ods. 1 písm. y) mandátnej zmluvy je potrebné posudzovať v intenciách konkurenčnej doložky v zmysle § 672a OBZ. Takáto konkurenčná doložka však bola podľa názoru žalovanej neplatná, nakoľko neobsahovala všetky podstatné náležitosti, ktoré sú predpokladom jej platnosti (neobsahovala určité vymedzenie činností, ktorých výkonu by sa žalovaná mala zdržať a neobsahovala ani žiadne protiplnenie, alebo náhradu v prospech žalovanej zo strany žalobcu za obmedzenie podnikateľskej činnosti žalovanej). Žalovaná opakovane poukazovala aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/17/2016 zo dňa 30. septembra 2016, v ktorom bol súdom potvrdený obdobný záver ako ten, ktorý uviedla vo vyjadrení.

25. Možnosťou alebo nemožnosťou aplikácie ustanovení § 672a OBZ v danej právnej veci, sa zaoberal prvostupňový súd a opakovane sa k nej vyjadroval aj samotný žalobca. Táto otázka bola tiež súčasťou odvolania žalovanej zo dňa 15. decembra 2021 a žalobca sa k nej vyjadril v rámci svojho vyjadrenia zo dňa 14. januára 2022. S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti preto žalovaná nevidí žiadny dôvod pre námietky žalobcu vyplývajúce z dovolania, v zmysle ktorých odvolací súd porušil jeho procesné práva tým, že ho osobitne nevyzval na vyjadrenie sa k otázke novej aplikácie ustanovení § 672a OBZ. Skutočnosť, že odvolací súd (na rozdiel od súdu prvostupňového) dospel k záveru, že ustanovenia § 672a OBZ je potrebné v danej právnej veci uplatniť, teda podľa názoru žalovanej nemožno považovať za výsledok aplikácie ustanovení právneho predpisu, ktorý v konaní doposiaľ nebol použitý tak, ako to namietol žalobca v dovolaní. Naopak, túto skutočnosť je podľa názoru žalovanej potrebné posudzovať tak, že aplikácia ustanovení § 672a OBZ je výsledkom posúdenia spornej otázky v merite veci zo strany odvolacieho súdu, ktorý dospel k záveru odlišnému od záveru prvostupňového súdu. Napadnutý rozsudok preto podľa názoru žalovanej nemožno považovať za „prekvapivý“ v kontexte prezentovanom žalobcom v dovolaní.

26. K námietkam žalobcu ohľadne absencie dokazovania týkajúceho sa otázky vyváženia konkurenčnej doložky žalovaná poukazuje na to, že vyššie uvedené dojednanie neobsahovalo žiadnu dohodu o akejkoľvek náhrade alebo inej kompenzácii vo vzťahu k žalovanej za obmedzenie jej podnikateľskej činnosti. Pokiaľ sa teda odvolací súd osobitne nezaoberal otázkou posúdenia hodnoty príslušnej kompenzácie, resp. pokiaľ nerozhodol o vrátení veci prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, podľa názoru žalovanej postupoval správne.

27. Žalovaná k námietkam žalobcu v závere vyjadrenia v súhrne uviedla, že napadnutý rozsudok je vecne správny v celom rozsahu, pričom má tiež za to, že odvolací súd pri jeho príprave postupoval správne, vychádzal z riadne zisteného skutkového stavu, za správnej aplikácie právnych predpisov, plne rešpektujúc práva strán sporu, bez porušenia akýchkoľvek práv žalobcu, ktorú skutočnosť preukazuje aj riadne, úplné a logické odôvodnenie napadnutého rozsudku. Podľa názoru žalovanej preto v danej veci neexistuje dôvod pre podanie dovolania zo strany žalobcu, a žalovaná považuje dovolanie žalobcu v celosti za nedôvodné.

28. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaná navrhla, aby dovolací súd zamietol dovolanie žalobcu, ako nedôvodné, a aby jej priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

29. Najvyšší soud Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd,, alebo „dovolačný súd“), ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený podľa § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

30. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu.

31. Dovolačný súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

32. V predmetnej veci dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil sa strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu dovolateľ videl predovšetkým v tom, že odvolací súd aplikoval ustanovenia § 669 OBZ a § 672a OBZ bez predchádzajúceho upozornenia strán sporu podľa § 382 CSP a zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol.

33. Relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú vadu zmätočnosti podľa ust. § 420 písm. f) CSP sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že dôjde k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj z ústavno-právneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená porušenie Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) zaručených procesných práv v spojení so súdnou ochranou práva.

34. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky, poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

35. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Teda, intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu musí dosahovať mieru, resp. intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V príslušnom procesnom kódexe koncipovaná prípustnosť dovolania sleduje trend nastolený judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej má tento mimoriadny opravný prostriedok slúžiť na nápravu najzávažnejších procesných pochybení, t.j. zmätočných rozhodnutí, ako aj na riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry všeobecných súdov ako prvkov naplnenia princípů

právnej istoty (III. ÚS 73/2018, IV. ÚS 528/2020, I. ÚS 204/2023).

36. Po preskúmaní veci dovolací súd uvádza, že nezistil žiadnu, tzv. vadu zmätočnosti (závažné procesné pochybenie odvolacieho súdu), spočívajúcu v tom, že by odvolací súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP alebo práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. K neuplatneniu § 382 CSP v konaní pred odvolacím súdom.

37. V kontexte uplatnených dovolacích námietok dovolateľa, najvyšší súd uvádza, že z obsahu spisu zistil, že odvolací súd pred vydaním rozsudku, ktorým zmenil rozhodnutie okresného súdu, neaplikoval § 382 CSP a formálne nevyzval strany sporu, aby sa k novej aplikácii ustanovení § 669 OBZ a § 672a OBZ na skutkový stav zistený súdom prvej inštancie vyjadrili. Zároveň však najvyšší súd uvádza, že na postup podľa § 382 CSP neboli v odvolacom konaní splnené zákonné predpoklady. Nie je vadou tohto konania pred odvolacím súdom, že postup súdu podľa § 382 CSP nebol aplikovaný.

38. Predpoklady na uplatnenie postupu podľa § 382 CSP v odvolacom konaní je možné vyabstrahovať jazykovým výkladom priamo zo znenia § 382 CSP a sú nimi úvaha odvolacieho súdu, že na prejednávanej vec sa vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní nebolo použité, a ktoré je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce. V predmetnej veci sa sporným javí výklad slovného spojenia ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní nebolo použité. Argumentácia dovolateľa sa z prísne formálneho hľadiska javí ako správna, nakoľko § 669 OBZ a § 672a OBZ skutočne pred rozhodnutím odvolacieho súdu neboli v predmetnej veci súdom aplikované, nakoľko súd prvej inštancie odmietol aplikáciu týchto ustanovení. Najvyšší súd konštatuje, že sa s takýmto prísne formálnym výkladom dovolateľa nestotožňuje.

39. Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že žalovaná konštantne už v konaní pred súdom prvej inštancie od podania vyjadrenia voči replike žalobcu zo dňa 17. februára 2020 namieta a argumentuje, že na zistený skutkový stav je potrebné aplikovať ustanovenia § 669 OBZ a § 672a OBZ (č.l. 77). Predmetnú právnu argumentáciu žalovaná uviedla aj vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu zo dňa 6. mája 2021 (č.l. 123 a nasl.), na pojednávaní dňa 19. októbra 2021 pred súdom prvej inštancie (č.l. 170 a nasl.) a v odvolaní voči rozsudku okresného súdu (č.l. 209 a nasl.). Dovolateľ v súlade s uvedeným nepochybne sa mal možnosť pred vydaním rozsudku krajského súdu opakovane oboznámiť s argumentáciou žalovanej ohľadne použitia predmetných ustanovení na zistený skutkový stav a na túto argumentáciu aj opakovane vo svojich podaniach reagoval. K možnosti použitia ustanovení § 669 OBZ a § 672a OBZ na zistený skutkový stav mal žalobca možnosť sa vyjadriť od 6. mája 2021 a aj sa vyjadril vo vyjadrení k duplike žalovanej zo dňa 29. marca 2021 (č.l. 91 a nasl.), na pojednávaní dňa 19. októbra 2021 (č.l. 170) a pomerne rozsiahlo aj vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej zo dňa 15. decembra 2021 (č.l. 229 a nasl.).

40. Systematickým výkladom procesnoprávných predpisov najvyšší súd dospel k záveru, že výklad pojmu ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní nebolo použité, je potrebné vykladať tak, že ide výlučne o ustanovenie právneho predpisu, ktorého výklad alebo použitie nežiadala v priebehu sporového konania žiadna z procesných strán. Dovolateľom uvádzaný spôsob výkladu predmetného právneho pojmu je podľa názoru najvyššieho súdu v rozpore s čl. 17 CSP. Zo strany odvolacieho súdu by bolo nevhodné a mohlo by sa jednať o zbytočné zaťažovanie účastníkov konania, keby formalisticky trval na ich vyjadrení k možnosti použitia ustanovení, o ktorých prípadnom použití bolo opakovane argumentované v konaní pred súdom prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní tak žalobcom, ako aj žalovanou a k možnosti použitia predmetných ustanovení navyše zaujal stanovisko aj súd prvej inštancie v prvostupňovom rozsudku.

41. V súvislosti s uvedeným nemožno opomenúť tvrdenia dovolateľa ohľadne prekvapivého rozhodnutia odvolacieho súdu, čím malo dôjsť k porušeniu dovolateľovho práva na spravodlivý proces. K tomu najvyšší súd uvádza, že o prekvapivé rozhodnutie ide v zásade vtedy, keď odvolací súd založí svoje

rozhodnutie na iných, zásadne odlišných právnych záveroch ako nižší súd, pričom zároveň neumožní strane konania vyjadriť sa k týmto odlišným právnym záverom a strana tak nemá možnosť k tomu argumentovať, alebo predkladať nové dôkazy. Právna ochrana pred prekvapivými rozhodnutiami upravená v § 382 CSP sa nevzťahuje na situáciu, kedy odvolací súd použije iné hmotnoprávne ustanovenia ako súd prvej inštancie, ak za použitia týchto ustanovení domáhala jedna zo strán sporu a druhá strana mala možnosť sa k tejto právnej argumentácii vyjadriť (pozri aj II. ÚS 570/2017, III. ÚS 52/2019, 3Obdo/1/2019).

42. Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že teleologickým účelom ustanovenia § 382 CSP je predísť prekvapivým rozhodnutiam odvolacích súdov predovšetkým v situácii, kedy má senát odvolacieho súdu iný právny názor na prejednávanú vec ako strany sporu alebo súd prvej inštancie (k tomu pozri aj 4Cdo/299/2014). Za predpokladu, že jedna zo strán sporu mala v priebehu konania rovnaký právny názor ako senát odvolacieho súdu a tento aj navonok v rámci procesného útoku a procesnej obrany opakovane uvádzala, dala tým v konečnom dôsledku možnosť druhej strane sporu sa k predmetným skutočnostiam riadne vyjadriť, teleologický účel § 382 CSP bol naplnený aj bez toho, aby bolo potrebné osobitne vyzývať strany na vyjadrenie sa k možnosti použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia na zistený skutkový stav. Výzva súdu podľa § 382 CSP by bola v takomto prípade podľa najvyššieho súdu nadbytočná a nehospodárna.

43. Najvyšší súd sumarizuje, že právna otázka právneho posúdenia zisteného skutkového stavu podľa hmotnoprávnych ustanovení § 669 OBZ a § 672a OBZ bola nastolená žalovanou ako právny názor pred súdom prvej inštancie, ako aj pred odvolacím súdom a z obsahu spisu je zrejmé, že dovolateľ mal možnosť sa k nej vyjadriť a túto možnosť aj opakovane využil. Odlišné právne posúdenie preto nemožno v tomto prípade posúdiť ako novotu, s ktorou by prekvapivo a nečakane prišiel odvolací súd. Tvrdenia dovolateľa o neprijateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodu jeho prekvapivosti preto v tomto smere neobstoja. Najvyšší súd konštatuje, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je v dôsledku procesného postupu odvolacieho súdu, ktorý bol v tomto smere správny a zákonný a plne rešpektujúci právo dovolateľa na spravodlivý proces, daná.

K zistenému skutkovému stavu.

44. Pokiaľ ide o námietky dovolateľa týkajúce sa kvality zisteného skutkového stavu, najvyšší súd uvádza, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a dovolací súd nie je ďalšou odvolacou inštanciou. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Nesprávne zistenie skutkového stavu nie je dovolacím dôvodom a nemôže byť predmetom prieskumu odvolacieho súdu, a preto sa najvyšší súd nezaoberal skutkovým stavom, ktorý ustálili súdy nižších inštancií, a tento ďalej nehodnotil.

45. K námietke dovolateľa ohľadne nevykonania žiadneho dokazovania týkajúceho sa splnenia kritérií konkurenčnej doložky podľa zmluvy o obchodnom zastúpení najvyšší súd dodržiavajúc zákonný rozsah odvolacieho prieskumu uvádza, že uplatňovanie dôkazov prostredníctvom dôkazných prostriedkov je vzhľadom na prejednávaciú zásadu, ktorou sa sporové konanie podľa CSP riadi, predovšetkým na stranách sporu. Dovolací súd zdôrazňuje, že súd môže zásadne vykonať iba tie dôkazy, ktoré navrhli strany sporu. Proces dokazovania je týmto vybudovaný výlučne na princípe prejednávacom, princípe kontradiktórnosti konania, ako aj koncentračnej zásade. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z tvrdení, alebo dôkazov navrhnutých účastníkom (stranou) v opačnom procesnom postavení než je účastník (strana), ktorý nespĺnil, alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť (pozri III. ÚS 415/2022). Za predpokladu, že dovolateľ chcel vykonať dôkazy v súvislosti s podľa jeho názoru príliš všeobecnými tvrdeniami žalovanej, mal takúto možnosť počas celého konania pred súdom prvej inštancie, ako aj počas odvolacieho konania. Najvyšší súd v súlade s vyššie uvedeným zdôrazňuje, že nie je úlohou súdov v sporovom konaní podľa CSP nahrádzať aktivitu sporových strán.

46. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej právnej úpravy dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim

realizáciu procesných oprávnení účastníka a zakladajúcim prípustnosť dovolania nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1Cdo/85/2010, 2Cdo/29/2011, 3Cdo/268/2012, 3Cdo/108/2016, 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011, 7Cdo/38/2012). Ani podľa novej právnej úpravy civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť od 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. Nedostatočné zistenie skutkového stavu ako dovolací dôvod CSP nepozná (6Cdo/126/2017).

47. Najvyšší súd nepovažuje za náležité ani tvrdenia dovolateľa, že v dôsledku zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom nemal možnosť voči rozhodnutiu odvolacieho súdu brojiť a podrobiť ho odvolaciemu prieskumu. Z koncepcie CSP je zrejmé, že sporové konanie je postavené v súlade s čl. 17 CSP okrem iného aj na princípe hospodárnosti a rýchlosti sporového konania s dôrazom na rešpektovanie práva na konanie v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. V dôsledku tejto skutočnosti je do istej miery preferovaná v odvolacom konaní zmena rozhodnutia a rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej (porovnaj § 388 CSP, § 390 CSP) pred zrušením rozhodnutia (porovnaj § 389 CSP), pri ktorom je upravený taxatívny výpočet dôvodov, kedy tak odvolací súd môže urobiť.

48. Možnosť zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom rozhodnutím v odvolacom konaní nie je pre strany sporu neznáma. Iba zo samotnej zmeny rozhodnutia nemožno vyvodzovať prekvapivý charakter rozhodnutia odvolacieho súdu. Je na strane sporu, aby predpokladala, že v odvolacom konaní môže nastať zmena rozhodnutia súdu prvej inštancie a tomu prispôbila svoju procesnú aktivitu a využila dostupné prostriedky procesného útoku a procesnej obrany. Za predpokladu, že má strana sporu záujem zabrániť zmene rozhodnutia v rozsahu navrhovanom dovolateľom, je potrebné predložiť také skutkové zistenia, dôkazy alebo právnu argumentáciu, ktorá bude dostatočne presvedčivá na to, aby ju akceptoval aj odvolací súd a k zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie nedošlo.

49. Najvyšší súd v priamej súvislosti s predmetnou vecou uvádza, že bolo zákonnou možnosťou a právom dovolateľa v konaní pred súdmi nižších inštancií navrhnúť dôkazy a využiť také prostriedky procesného útoku a obrany, ktoré by presvedčili o jeho nároku aj odvolací súd. Z obsahu spisu je zrejmé, že dovolateľ na to priestor mal, nakoľko mohol opakovane a v rozsahu, v ktorom by uznal za vhodné, reagovať na tvrdenia žalovanej ohľadne splnenia kritérií na aplikáciu § 669 OBZ a § 672a OBZ. Dovolateľom namietané nevykonanie dokazovania ku kritériám konkurenčnej doložky v zmluve o obchodnom zastúpení nie je pochybením odvolacieho súdu, ale najvyšší súd ho považuje skôr za dôsledok nedostatočnej procesnej aktivity strán sporu, pre ktorej nápravu nie je priestor v konaní pred odvolacím súdom.

K hodnoteniu dôkazov a odôvodneniu rozhodnutia.

50. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97). Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd a revízia rozhodnutí súdov nižšej inštancie nie je možná vo svetle skúmania skutkových otázok. Súčasne právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam (I. ÚS 4/2011). Pri zvažovaní dôsledkov zistených procesných nesprávností treba mať vždy na zreteli, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý smeruje proti už právoplatnému rozhodnutiu súdu vykazujúcemu atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti. Dovolanie v systéme opravných prostriedkov nie je ďalším odvolaním a dovolací súd nie je tretou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (1Cdo/113/2012, 4Cdo/280/2013, 7Cdo/92/2012, 3Cdo/539/2014). Základná idea mimoriadnych

opravných prostriedkov vychádza z toho, že právna istota a stabilita, nastolené právoplatným rozhodnutím, sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a výnimočne.

51. Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší súd k dovolateľom namietanému spôsobu hodnoteniu dôkazov odvolacím súdom len v krátkosti uvádza, že zásahom do práva na spravodlivý proces a k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP odkazujúc na § 420 písm. f) CSP môže dôjsť výlučne na podklade hodnotenia dôkazov, ktoré je možné označiť za arbitrárne, ktoré je bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu, alebo ktorého odôvodnenie je extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (k tomu pozri IV. ÚS 150/03, I. ÚS 200/2012, I. ÚS 51/2020). Najvyšší súd v rozsahu v dovolacom konaní akceptovateľného prieskumu hodnotenia dôkazov odvolacím súdom konštatuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu nepovažuje za arbitrárne, svojvoľné, ani extrémne nelogické. Odvolací súd svoje právne závery vychádzajúce zo skutkového stavu zisteného odvolacím súdom riadne odôvodnil a jeho odôvodnenie je logické a zrozumiteľné. Vzhľadom na zákonné limity prieskumu v dovolacom konaní, najvyšší súd iný prieskum hodnotenia dôkazov odvolacím súdom nevykonával. Pokiaľ konajúce súdy nevykonali v priebehu civilného konania všetky dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nedostatočne zistili skutkový stav alebo nesprávne vyhodnotili niektorý dôkaz, nemožno to v zásade považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení strany, čo v súlade s ustálenou judikatúrou najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP (I. ÚS 65/2020, III. ÚS 171/2018, II. ÚS 202/2020, II. ÚS 108/2020, IV. ÚS 511/2020).

52. Keďže prípustnosť dovolania žalobcu nie je daná podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP dovolací súd dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c) CSP odmietol, a to bez toho, aby sa zaoberal otázkou vecnej správnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia.

53. Nárok na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd priznal v tomto dovolacom konaní úspešnej žalovanej v súlade s § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

54. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.